

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพื่อหาระดับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายและเปรียบเทียบความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายระหว่างกลุ่มอาชีพต่างๆ ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล พยาบาล นิสิตนักศึกษา และครู ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์เกี่ยวกับการตาย กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตาย และความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตาย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ คะแนนที่ได้จากแบบวัดประสบการณ์เกี่ยวกับการตายและความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตาย ซึ่งเป็นแบบวัดที่ผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 6 ท่าน จากผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ท่านยอมรับว่าใช้วัดประสบการณ์เกี่ยวกับการตายและความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายได้ และเป็นแบบวัดที่นำไปทดลองใช้แล้วกับกลุ่มตัวอย่างอาชีพต่างๆที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 40 คน เพื่อหาอำนาจจำแนก และสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงโดยใช้วิธีสอบซ้ำ (Test - Retest) ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบวัดประสบการณ์เกี่ยวกับการตายเป็น .89 และของแบบวัดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายเป็น .94 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 332 คน ประกอบด้วย นักศึกษาพยาบาล 78 คน พยาบาล 109 คน นิสิตนักศึกษา 64 คน และครู 81 คน การวิเคราะห์ข้อมูล หาระดับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายโดยคิดค่าเฉลี่ยเป็นค่าร้อยละ เปรียบเทียบความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายระหว่างกลุ่มอาชีพต่างๆโดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมีตัวประกอบ 1 ตัว หาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์เกี่ยวกับการตาย กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตาย และความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตาย โดยใช้สูตรเพียร์สัน และสูตรอัตราส่วนสหสัมพันธ์

ข้อค้นพบ

1. ระดับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และของแต่ละกลุ่มอาชีพ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

2. นักศึกษาพยาบาล พยาบาล นิสิตนักศึกษา และครู มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์เกี่ยวกับการตาย กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายในแบบเส้นตรง และแบบเส้นโค้งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และของแต่ละกลุ่มอาชีพไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตาย ได้ข้อค้นพบดังต่อไปนี้

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายในแบบเส้นตรงของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พยาบาล นิสิตนักศึกษา และครูไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ของนักศึกษาพยาบาลมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($r = .237$, $n = 78$)

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายในแบบเส้นโค้งของนักศึกษาพยาบาล นิสิตนักศึกษา และครูไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และพยาบาลมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ($\eta^2 = .260$, $n = 332$., $\eta^2 = .364$, $n = 81$)

การอภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายของนักศึกษาพยาบาล พยาบาล นิสิตนักศึกษา และครูแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มอาชีพต่างๆดังกล่าว มีการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกันเป็นส่วนมาก ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการตายคล้ายๆกัน หรืออาจเป็นเพราะว่ากลุ่มอาชีพต่างๆอยู่ในสังคมที่มีสภาพจนเกี่ยวกับการตายคล้ายคลึงกัน หรือนับถือศาสนาเดียวกันเป็นส่วนมาก จึงทำให้เกิดทัศนคติเรื่องการตายไม่แตกต่างกัน ซึ่งมีผลทำให้

ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายไม่แตกต่างกันได้ ผู้วิจัยจึงเห็นควรจะได้มีการศึกษาทัศนคติเรื่องการตายดังกล่าวในโอกาสต่อไป

2. จากข้อค้นพบ ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์เกี่ยวกับการตาย กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายไม่เป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์เกี่ยวกับการตาย กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และของแต่ละกลุ่มอาชีพที่จริง ทั้งนี้หมายถึงความสัมพันธ์ในแบบเส้นตรงและแบบเส้นโค้ง การที่ประสบการณ์เกี่ยวกับการตาย กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายไม่สัมพันธ์กัน อาจเนื่องมาจากความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายในการวิจัยนี้วัดเพียงด้านเดียว คือ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายที่จะเกิดขึ้นกับตนเองเท่านั้น หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการตายอาจเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจซึ่งมีผลทำให้ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายเพิ่มขึ้นหรือลดลงชั่วขณะตอนที่ซับซ้อน ดังนั้นประสบการณ์เกี่ยวกับการตาย จึงไม่สัมพันธ์กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายให้เห็นได้โดยวิธีการวิเคราะห์ดังกล่าว

3. จากข้อค้นพบ ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตาย มีทั้งยอมรับและปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ 3 ในบางกลุ่มอาชีพ ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายเป็นจริง ได้แก่ ความสัมพันธ์ในแบบเส้นตรงของนักศึกษาพยาบาล ความสัมพันธ์ในแบบเส้นโค้งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและพยาบาล นั่นคือ เมื่อนักศึกษาพยาบาลมีอายุมาก ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายก็จะมีมาก หรือเมื่อมีอายุน้อย ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายก็จะมีน้อย และจากแผนภาพแสดงการกระจายของอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและพยาบาล¹ จะเห็นว่า ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายมีแนวโน้มลดลงเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น จนถึงช่วงอายุ 32-35 ปี หลังจากช่วงอายุ 32-35 ปีขึ้นไปความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายไม่เป็นจริง ได้แก่ ความสัมพันธ์ในแบบเส้นตรงของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ของพยาบาล นิสิตนักศึกษา

¹ดูแผนภาพในภาคผนวก

และครู ความสัมพันธ์ในแบบเส้นโค้งของนักศึกษาพยาบาล นิสิตนักศึกษา และครู การที่อายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายของนักศึกษาพยาบาลไม่สัมพันธ์ ในแบบเส้นโค้ง แต่สัมพันธ์ในแบบเส้นตรง และของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ของพยาบาลไม่ สัมพันธ์ในแบบเส้นตรง แต่สัมพันธ์ในแบบเส้นโค้ง อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาพยาบาล มีช่วงอายุแคบทำให้มองเห็นภาพของความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการ ตายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น จึงเป็นเหตุให้ได้ข้อค้นพบออกมาว่า ความสัมพันธ์ระ- หว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายเป็นจริงในแบบเส้นตรง แทนที่จะเป็นใน แบบเส้นโค้ง ในทำนองกลับกันความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการ ตายของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดและของพยาบาลเป็นจริงในแบบเส้นโค้ง แต่ไม่เป็นจริงใน แบบเส้นตรง อาจเป็นเพราะช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างกว้างกว่าของนักศึกษาพยาบาล ทำให้มองเห็นภาพที่แท้จริงของความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการ ตาย จากแผนภาพแสดงการกระจายของอายุกับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายของกลุ่ม ตัวอย่างทั้งหมดและของพยาบาล¹ ถ้าเรามองภาพตัดเป็นช่วงสั้นๆของอายุ เราก็จะเห็น ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายมีแนวโน้มเป็นความสัม- พันธ์ในแบบเส้นตรง ดังนั้นสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับความวิตกกังวลเกี่ยว กับการตายที่เป็นจริงคือ สัมพันธ์กันในแบบเส้นโค้ง และความสัมพันธ์ระหว่างอายุ กับ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นจริงในแบบเส้นโค้งที่ระดับความ เด็ดร้อนที่สูงกว่าของพยาบาล อาจเป็นเพราะว่าช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดกว้างกว่า และจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากกว่าของพยาบาล

การที่อายุกับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายของนิสิตนักศึกษา และครูไม่มีความ สัมพันธ์กันเลยไม่ว่าในแบบเส้นตรงหรือในแบบเส้นโค้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาชีพทั้ง 2 นี้ห่างไกลจากความตาย จึงทำให้ทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อความตายเป็นไปในทาง ที่ดี ซึ่งมีผลทำให้คำตอบที่ได้จากแบบวัดไม่ใช่ความรู้สึกที่แท้จริงจากส่วนลึกของผู้ตอบ ดังนั้นในกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพห่างไกลจากความตายควรจะเลือกตัวอย่างที่มีช่วงอายุมากๆ

¹ ดูแผนภาพในภาคผนวก

เพราะคนอายุมากมีโอกาสเกี่ยวข้องกับความตายมากกว่าคนอายุน้อย เพื่อจะได้นำผลมาเปรียบเทียบกัน ช่วงอายุหลายๆช่วงกล่าวคือช่วงใด จากการสัมภาษณ์ชายฉิวชาวที่มีอายุของ เฟ็ฟเฟิล (Feifel) ตอบคำถามที่ว่า คนกลัวความตายมากที่สุดเมื่อไร 45% ตอบว่า 70 ปีขึ้นไป 15% ตอบว่า 30 ปี และอีก 15% ตอบว่า 50 ปี¹ ผู้วิจัยจึงเห็นควรจะได้มีการศึกษาในกลุ่มอายุดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการศึกษาวิธีลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายในกลุ่มที่มีอายุน้อย และกลุ่มที่มีอายุมาก เพื่อช่วยให้กลุ่มดังกล่าวมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น
2. ควรทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายกับตัวแปรอื่นๆ เช่น ทัศนคติต่อการตาย ความเชื่อในศาสนา ฐานะเศรษฐกิจ ความสำเร็จ และความพึงพอใจในชีวิต บุคลิกภาพ สุขภาพ เป็นต้น
3. ควรทำการศึกษา หาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์เกี่ยวกับการตายกับความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตาย โดยวิธีการทดลอง
4. ควรทำการศึกษากับกลุ่มอาชีพอื่นๆ หรือกับกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ใกล้ชีวิตกับความตาย เช่น คนใช้อาคารหนัก คนที่ทำงานเสี่ยงกับอันตราย สัปเหร่อ คนที่อยู่ในวัยชรา เป็นต้น
5. ควรปรับปรุงแบบวัดเพื่อวัดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายให้ครอบคลุมถึงความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายในด้านอื่นๆ เช่น ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายหรือภาวะใกล้ตายที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น หรือความวิตกกังวลเกี่ยวกับการตายที่เกิดจากผลของความตาย เป็นต้น

---

¹ Lester, "Experimental and Correlational Studies of the Fear of Death," Psychological Bulletin, 67: 30.